

T.B.M.M.
DEMOKRATİK TOPLUM PARTİSİ
Grup Başkanlığı

DTP Sayı : 120
Tarih : 01.04.2008

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Van'da Newroz kutlamaları da dahil son dönemlerde artan orantısız güç kullanımı ve bunun sonucu olarak meydana gelen ölümler, yaşanan insan hakları ihlalleri, bu ihlallerin sorumluları ve bu tür olayların bir daha yaşanmaması için alınacak tedbirlerin tespiti için Anayasa'nın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ederim.

1. Fatma KURTULAN - Van
2. Ahmet TÜRK - Mardin
3. Selahattin DEMİRTAŞ - Diyarbakır
4. Emine AYNA -Mardin
5. Ayla AKAT ATA - Batman
6. Sebahat TUNCEL - İstanbul
7. Mehmet Nezir KARABAŞ-Bitlis
8. Bengi YILDIZ - Batman
9. Sırrı SAKIK - Muş
10. M. Nuri YAMAN - Muş
11. Özdal ÜÇER - Van
12. Aysel TUĞLUK - Diyarbakır
13. Pervin BULDAN - Iğdır
14. Gültan KIŞANAK - Diyarbakır
15. Akın BİRDAL - Diyarbakır
16. İbrahim BİNİCİ - Şanlıurfa
17. Hasip KAPLAN - Şırnak
18. Sevahir BAYINDIR - Şırnak
19. Şerafettin HALİS - Tunceli
20. Osman ÖZÇELİK - Siirt

GEREKÇE

DTP Van İl Örgütü tarafından 22.03.2008 tarihinde düzenlenmek istenen Newroz Kutlamalarına, Van Valiliği tarafından izin verilmeyeceği açıklanmıştır. Bunun üzerine Valiliğin bu kararını protesto için parti binası önünde toplanan kalabalığa güvenlik güçleri oldukça sert müdahalede bulunmuştur. Bu müdahale sırasında kolluk güçlerince sivil halkın üzerine ateş açılırken, ayrıca plastik mermi, gaz bombası, cop, kalas, panzer ve sapan da kullanılmıştır. Medyaya da yansıdığı üzere kadınlarımızın sokak ortasında kolluk güçlerince yerlere serilerek tekmelenmesi, coplanması bir insanlık ayıbı olarak kayıtlara geçmiştir. Yine bir başka görüntüde bir çocuğun polislerce nasıl dayaktan geçirildiği yer almaktadır. Polisler ele geçirdikleri bir çocuğu duvar dibinde köşeye sıkıştırarak, cop darbeleriyle adeta linç etmeye kalkmıştır. Çıkan olaylarda 25'i plastik mermi de dahil ateşli silahla olmak üzere onlarca kişi yaralanmış ve vücuduna kurşun mermisi isabet eden Zeki ERİNÇ ve aynı şekilde yaralanan Ramazan DAL adlı vatandaşlarımız kaldırıldıkları hastanede yaşamlarını yitirmişlerdir.

Olayların devam ettiği esnada DTP Van İl Binamız polislerce basılmıştır. Binada bulunan vatandaşlara ve parti yöneticilerine onur kırıcı davranışlarda bulunulmuştur. Arama yapıldığı sırada kapıların çoğu kırılmış ve demirbaş malzemelere zarar verilmiştir. Binada bulunan onlarca kişi göz altına alınmış ve götürüldükleri yerlerde kötü muamelelere maruz kalmışlardır. Ayrıca yine olaylar sırasında güvenlik güçleri, evlere de baskın düzenleyerek, onlarca kişiyi darp edip ardından gözaltına almıştır. Ateşli silahların ev baskınlarında kullanıldığı yönünde mağdur yakınlarının verdiği bilgiler kaygı vericidir. Ev baskınlarında kadın ve çocuklar güvenlik güçlerinin orantısız güç kullanımının hedefi olmuştur.

Olaylarda dikkat çeken bir başka nokta da kullanılan ve plastik mermi atan silahların Newroz'dan önce Van'a yetiştirilmesi ve ilk defa bu müdahale sırasında kullanılmış olduğu iddialarıdır. Van'daki bu olaylardan bir gün önce 21 Mart 2008 tarihinde Van Emniyet Müdürlüğü merkezi Belçika'da bulunan silah firmasından aldığı 50 metre menzilli yeni silahın tanıtımını yapmıştır. Silah hakkında açıklama yapan Emniyet Müdürü Mehmet Salih Kesmez, "Göstericileri dağıtırken ateşli silahlar haricindeki durumlarda kullanılacak. 4 değişik fişekleri var. İnsanları şok eden fişegi, boyası çıkan ile çıkmayan fişegi ve bir de biber gazı olan fişekleri var. Burada gördüğünüz gibi amaç göstericiyi öldürmek değil. Göstericiyi etkisiz hale getirip, yerine göre de işaretleyip ve yakalamak. Bu silahlar dün gece ulaştı elimize. Biz bir ön deneme yaptık. Denemeyi yaptıktan sonra bu gösteriyi yaptık. İnşallah kullanılmaz. Ama ola ki kötü niyetliler olursa tabi bütün enstrümanlarımızı da kullanacağız. Bunlar yeni alınmıştı. Biz Newroz'dan önce getirilmesi konusunda çaba sarf ettik. Çünkü diğer malzemelerimiz de bunlarla beraber geliyordu. Yani biz özellikle nevrüza yetiştirelim dedik. Çünkü toplu gösteri olursa ancak Newrozda olur. Newroz'dan sonra böyle bir önemli gün olmadığı için varsa elinizde böyle bir enstrüman, zamanında elinizde olması daha güzeldir. Biz yetiştirmeye çalıştık" şeklinde açıklamalarda bulunmuştur. Bir gün sonra meydana gelen olaylarda bu yeni silahların kullanıldığı ve onlarca insanın yaralanmasına yol

açtığı iddiası bulunmaktadır. Bu silahların Newroz'dan önce Van'a yetiştirilmesi ve ilk kez bu olaylarda kullanılmış olması iddiaları, Newroz kutlamalarına dönük müdahalenin önceden planlandığı yönündeki kuşku ve kaygılarımızı arttırmaktadır.

Dikkat edilirse Newroz'a izin verilen illerde en ufak bir olay yaşanmamış ve halk bayramını barış havasında kutlamıştır. Van'da olaylar başlamadan önce emniyet yetkililerince "Kısa bir açıklama yaptıktan sonra kalabalık dağılacaktır. Müdahale etmeyin" dememize rağmen, bu konuşma esnasında güvenlik güçlerinin müdahalesi başladı ve sonrasındaki gelişmeler yaşandı.

Yeni silahların da denenmesiyle gerçekleşen bu orantısız güç kullanımı ve başta yaşam hakkı olmak üzere gerçekleşen insan hakları ihlallerinin son zamanlarda Van ilinde doruğa çıkmış olması bizi kaygılandırmaktadır. Özellikle Van Valisi Özdemir Çakacak'ın atanmasından sonra Van'daki hak ihlalleri günlük yaşamın bir parçası haline gelmiştir. Newroz'dan önce 8 Mart etkinliklerinde de aynı olaylar yaşanmış ve kolluk güçlerinin orantısız güç kullanımı sonucu Mehmet DENİZ adlı yurttaşımız yaşamını yitirmiş, çok sayıda kişi de yaralanmıştır. Van'da hak ihlallerinin sorumluları hakkında nedense hiçbir soruşturma başlatılmazken, yaralanan, mağdur olan vatandaşlarımız hakkında ise yargısal süreç başlamış, onlarca kişi tutuklanmıştır. Bu durum yurttaşlarımızın adalete olan güvenini ciddi bir biçimde zedelemektedir.

Van'da Newroz kutlamaları da dahil son dönemlerde artan orantısız güç kullanımı ve bunun sonucu olarak meydana gelen ölümler, yaşanan insan hakları ihlalleri, bu ihlallerin sorumluları ve bu tür olayların bir daha yaşanmaması için alınacak tedbirlerin tespiti için bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasının yararlı olacağı kanaatindeyiz.